

ELS GERMANS PRETO NETO

Antoni Tudurí

Secció de Genealogia
de l'Ateneu de Maó

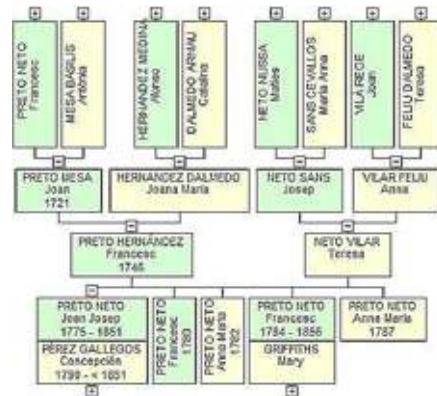

No es sap prou bé la causa, però hi ha personatges que, tot i haver gaudit de notable reconeixement institucional i popular, amb una important aportació al bagatge social i cultural menorquí, han desaparegut de l'escenari històric insular.

Aquest és el cas dels germans Joan i Francisc Preto Neto, fills del *discret* (notari) Francisc Preto Hernández i de na Teresa Neto Vilar, ambdós de la raval del Castell de Sant Felip, casats l'any 1774. El germà gran, en Joan, nat as Castell l'any 1775 va seguir la professió de son pare i va arribar a ser *Notario general de los Reinos de España* (informació proporcionada per en Rafel Aedo Pons, treta d'un estudi genealògic publicat a Buenos Aires l'any 1976), càrrec de notable importància i de la què, qui escriu aquesta nota genealògica, no en tenia la menor notícia. Val a dir que un servidor no és historiador ni res que se li assembli, però li sobta aquesta mancança de informació relativa a un país d'aquesta importància, de forma que cal suposar que la immensa majoria dels castellans tampoc sabria respondre a la pregunta de qui era aquest notari castellà. Seria bo que els estudiosos de la història menorquina ens poguessin apor-

tar més detalls de la seva biografia i, així, poder revitalitzar aquesta important persona.

❖ **LASSETJAMENT MILITAR** fet per les tropes manades pel duc de Crillon al Castell de Sant Felip va provocar l'expulsió de la gent del nou poble, bastit entre Calesfonts i Cala Corp, de manera que els llibres sacramentals indiquen que entre agost de 1781 i setembre de 1782 no hi va haver cap enregistrament de baptisme, matrimoni i defunció. La nova vila va ser habilitada com a campament militar i, com ja s'ha dit, la pobla-

ció va tenir que abandonar les seves cases i anar a Maó i als seus voltants. Així, el matrimoni Preto Neto va quedar a viure a Maó, on van néixer altres 2 fills, l'últim d'ells en Francisc, a l'any 1784. Aquest Francisc (Fill II-lustre de

Maó, amb retrat a la Sala) ha estat un dels menorquins més destacables del segle XIX i la seva memòria s'ha difuminat fins a desaparèixer quasi per complet. Si fés-sim una enquesta a la cruïlla del carrer Nou i s'Arravaleta, probablement el 99 per cent dels enquestats no sabrien identificar aquest personatge. Podem aportar

algunes dades d'en Francisc Preto Neto; l'any 1836 va actuar com a secretari de les Corts Constituents Espanyoles, en la seva condició de diputat a Corts per Menorca. Un cop perdudes les següents eleccions, és enviat a New Orleans primer i a Tampico (República de Mèxic) després, com a primer Cònsol General d'Espanya, un cop acceptada per part de la metròpoli la legalitat del estat independent mexicà (uns 20 anys després de la seva instauració) i va promoure la creació de la Sociedad de Beneficencia Española que encara existeix avui, entitat que l'any 1969 li va erigir un bust en bronze que reproduïm. Així mateix, l'any 1992, coincidint al el cinquè centenari del descobriment d'Amèrica i amb el sesquicentenari de la creació de la Societat abans citada (1842-1992) es va encunyar la moneda commemorativa que també reproduïm. Tal com anaven les coses per aquelles dates, consta que els espanyols de Mèxic van haver de fer una recaptada de 3.000 pesos per tal de que el cònsol, un cop destituït, pogués tornar, ell i família, a la metròpoli amb una mínima dignitat, tal com s'especifica a un opuscle imprès la ciutat de Mèxic l'any 1846.

D'altre banda, l'Institut Joan Ramis i Ramis, com a successor de l'Escola de Nautica de Maó, creada l'any 1855 li deu al diputat Francisco Preto Neto bona part de la seva existència, ja i que, segons diu el Sr. Ferrer y Aledo, a una conferència pronunciada a l'Ateneu de Maó l'any 1911, la intervenció a Madrid del diputat Preto Neto va ser decisiva per la seva aprovació.

Francisc Preto Neto va morir a Maó l'any 1856 i va ser enterrat al cementeri municipal.